T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

HATAY İMAR SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 5
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 5
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 7
7. DENETİM BULGULARI 7

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1:Sermaye ve Ortaklık Tablosu 2
Tablo 2:İştirakler Tablosu 2
Tablo 3: Şirketin Yıllar İçinde Eşik Değerlerdeki Durumu 10

www.balioglu.net

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirket
EKAP	Elektronik Kamu Alımları Platformu
KGK	Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
KİK	Kamu İhale Kurulu
KHK	Kanun Hükmünde Kararneme
TFRS	Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TL	Türk Lirası
TMS	Türkiye Muhasebe Standartları
TTK	Türk Ticaret Kanunu

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Şirketin Finansal Tablolarının Bağımsız Denetime Tabi Tutulmaması

2. Envanter Defterinin Mevzuatta Belirtilen Şekilde Tutulmaması

3. Şirket Bütçesinin Hazırlanmaması

4. Yıllık Faaliyet Raporunun Hazırlanmaması

5. İstisna Kapsamında Olmayan Alımların İhale Yapılmaksızın Gerçekleştirilmesi

6. İstisna Kapsamında Yapılan Alımlara İlişkin Ödemelerde Vergi Borcu Sorgulaması Yapılmaması

7. Doğrudan Temin Kapsamında Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

8. İşçilere Yıllık 270 Saatten Fazla Çalışma Yaptırılması

9. İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

10. İnternet Sitesinde Bulundurulması Gereken Bazı Bilgilere Yer Verilmemesi

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Hatay Büyükşehir Belediyesinin yüzde yüz hissesine sahip olduğu, Hatay İmar Sanayi Anonim Şirketi Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 1990 yılında kurulmuş olup, 26.09.1990 tarihinde ticaret siciline Antakya İmar ve Ticaret Ltd. Şti. ticaret unvanı ile tescil edilmiştir. Şirketin unvanı 29.09.2016 tarihinde Hatay İmar Sanayi Anonim Şirketi olarak değiştirilmiştir.

Hatay İmar Sanayi AŞ'nin faaliyet alanı, şirket ana sözleşmesinde gösterilmiş olup; faaliyet konuları ana başlıkları ile aşağıdaki gibi sıralanmıştır;

Haşere İlaçlama, Medya, Reklam, Organizasyon, Yayıncılık, Anaokulu-Kreş, Hırdavat, İnşaat, Kimyevi Madde ve Kimyevi Boya, Emlak Müşavirliği, Temizlik Hizmetleri, Makine Ve Teçhizat, Gıda, Lokanta, Yemekçilik, Orman Ürünleri, Turizm, Bilişim, Tarım, Eğitim Yayın Danışmanlık, Petrol, Ambalaj, Tekstil, İş Sağlığı ve İş Güvenliği, Özel Güvenlik, Dış Ticaret, Taşımacılık, İnsan Kaynakları, Genel İşler.

www.balioglu.net

Şirket, yasalara ve kuruluş amacına uygun olan işlerin yapılması için Türkiye sınırları içinde taşınmaz tasarruf ve bunların üzerinde ayni hak tesis edebileceği gibi bunları alıp satabilir, kira ile işletebilir veya kiraya verebilir.

Hatay İmar Sanayi AŞ kamu ve özel hukukuna tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini ise temel olarak Türk Ticaret Kanunu, Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve

değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörülmüş zaruri bir organıdır.

Şirketin yönetim organı olan yönetim kurulu, Hatay Büyükşehir Belediyesi tüzel kişi ortaklığını temsilen 5 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 08.07.2019 tarihli Genel Kurul kararı ile seçilmişlerdir.

Şirket İç Yönergesinde Şirketin idari yönetimi; Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı, İşletme Müdürü, Muhasebe Müdürü, İdari ve Mali İşler Müdürü, İnsan Kaynakları Müdürü, Özel Güvenlik Birimi Yöneticisi olarak belirlenmiştir. Şirkette çalışan personel sayısı, 31.12.2020 tarihi itibariyle 4194'dür. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

Hatay İmar Sanayi AŞ'nin nominal sermaye tutarı 17.900.000 TL olup sermayesinin tamamı ödenmiştir. Ödenmiş sermayenin 10.000.000 TL'si anonim şirkete nakdi sermaye olarak ilave edilmiştir. Kalan 7.900.000 TL de Belediye adına kayıtlı gayrimenkullerin sermayeye ilavesinden oluşmuştur.

www.balioglu.net

Hatay Büyükşehir Belediyesi, şirketin % 100 oranındaki hissesine sahiptir. Şirketin 31.12.2020 tarihi itibariyle sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1:Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Pay Sahibinin Adı, Soyadı/Unvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Hatay Büyükşehir Belediyesi	17.900.000	100

Hatay İmar Sanayi AŞ'nin aşağıdaki tabloda yer alan bir iştiraki bulunmaktadır.

Tablo 2:İştirakler Tablosu

İştirakin Adı, Soyadı/Unvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Hatay Girişim ve Gıda Sanayi AŞ	10.215.000	% 1,12 (115.000 TL)

696 sayılı KHK ile yapılan düzenleme sonrası, Hatay Büyükşehir Belediyesinin personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı kapsamında yükleniciler tarafından çalıştırılan personeli 01.04.2018 tarihi itibariyle Şirkete aktarılmıştır. Şirketin ana geliri Büyükşehir Belediyesine yapılan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet işleri ile ilgili gelirleridir. Bu nedenle gelir tablosunda 2018 yılından itibaren şirketin son üç yılında brüt ve net satışlarının önemli oranda arttığı görülmektedir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir.

www.balioglu.net

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve Geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir. Ayrıca aynı maddelerde Kurumun değişik işletme büyüklükleri ve sektörler için özel standartlar koymaya ve düzenlemeler yapmaya yetkili kılındığı belirtilmiştir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, 2014 yılında Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) uygulama kapsamını bağımsız denetim kapsamından ayrıştırarak belirli kurum, kuruluş ve işletmeler ile sınırlandırmıştır. Bunun yanı sıra, bu kuruluşların dışında kalan işletmelerin de isteğe bağlı olarak TFRS uygulamalarına izin verilmiştir. Hatay İmar Sanayi AŞ, bağımsız denetime tabi olup TFRS'de öngörülen finansal tabloları (Finansal Durum Tablosu, Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu, Özkaynak Değişim Tablosu ve Nakit Akış Tablosu) hazırlamaktadır.

www.balioglu.net

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu
- Envanter defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Gelir Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri

de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hatay İmar Sanayi AŞ 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında almadığından Kanun'un Beşinci Kısmında ayrıntılı şekilde düzenlenen iç kontrol ve iç denetim mevzuatına ve ayrıca Kanun'a dayanarak çıkarılan alt mevzuat düzenlemelerine tabi değildir.

Diğer taraftan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun yönetim ve temsil ile ilgili esaslar başlığı altında yönetim kurulunun görev dağılımını düzenleyen 366'ncı maddesinin 2'nci fıkrasında düzenlenen *"Yönetim kurulu, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulatmak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir"* hükmü ile şirketlerde iç kontrol sisteminin bir unsuru olan denetim komitelerinin kurulması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmiş ancak bu düzenleme ile belli bir ölçütü esas alan, bir gereklilik ya da zorunluluk öngörülmemiştir.

Aynı Kanun'un 378'inci maddesinde ise; *"Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Diğer şirketlerde bu komite denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhâl kurulur ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda verir. (2) Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır"* denilmektedir.

Kanun'un 366'ncı ve 378'inci maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, borsada işlem gören şirketlerde iç kontrol sisteminin kurulması bir zorunluluk iken diğer şirketlerde isteğe bağlı bırakılmıştır. Ancak Kanun'un 378'inci maddesinde belirtildiği üzere denetçinin gerekli görüp bunu yazılı olarak yönetim kuruluna bildirmesi halinde diğer şirketlerde de iç kontrol

www.balioglu.net

sisteminin kurulması zorunludur.

Hatay İmar Sanayi AŞ ise borsada işlem görmemesi ve komite kurulmasına dair bir denetçi raporunun mevcut olmaması nedeniyle iç kontrol sistemi kurma zorunluluğu dolayısıyla da bir iç kontrol birimi bulunmadığından bu yönüyle de değerlendirme yapılmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Hatay İmar Sanayi Anonim Şirketi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

Şirkette çalışan işçiler için kıdem tazminatı karşılığı ayrılmadığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve geçici birinci maddeleri uyarınca tabi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirlerin, münferit veya konsolide tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayınlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 sıra no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin ekinde yer alan "Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları"nda "372. Kıdem Tazminatı Karşılığı";

"Bu hesapta, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve bir yıl içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıkları izlenir." şeklinde ifade edilmiştir.

Aynı bölümde "472. Kıdem Tazminatı Karşılığı";

"Belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılacak kıdem tazminatı karşılıkları bu hesap kaleminde gösterilir." şeklinde açıklanmıştır.

Yine aynı Tebliğde muhasebenin temel kavramlarına yer verilmiştir. Bu kavramlardan dönemsellik kavramı gereğince; her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanabilmesi için gelir ve giderlerin tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmesi, ihtiyatlılık kavramına göre ise ileriki dönemlerde gerçekleşmesi beklenen giderler için karşılık ayrılması gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen Tebliğ açıklamalarına göre, işçilere yapılacak kıdem tazminatı ödemelerinin ait olduğu dönemin gelir tablosunda gösterilerek faaliyet sonuçlarının sağlıklı bilgi üretmesini ve Şirketin ileriki dönemde gerçekleşmesi beklenen giderlerinin bilançoda gösterilmesini teminen, Şirket'te çalışan işçiler için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılarak 372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Ancak yapılan incelemede; Şirket'te çalışan işçiler için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılarak söz konusu hesaplara alınmadığı, işçilere yapılan kıdem tazminatı ödemelerinin tamamının ödemenin yapıldığı yılda giderleştirildiği tespit edilmiştir. Bu durum bilançoda 372 ve 472 nolu hesaplar ile gelir tablosunda ilgili giderler kalemlerinin doğru bilgi sunmasına engel olmaktadır.

Muhasebenin temel kavramlarından olan dönemsellik ve ihtiyatlılık kavramları gereğince, işçiler için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılması ve bu tutarların ödeme zamanına göre 372 ve/veya 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesaplarında izlenmesini gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Şirketin Finansal Tablolarının Bağımsız Denetime Tabi Tutulmaması

Bağımsız denetim yaptırmakla yükümlü olan sermaye şirketleri kapsamında olan Şirketin, denetçi seçmediği ve denetim sözleşmesi düzenleyerek Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumuna (KGK) bildirmediği ve bu nedenle de finansal tablolarının bağımsız denetime tabi tutulmadığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) 397'nci maddesinde, denetime tabi olan anonim şirketlerin ve şirketler topluluğunun finansal tablolarının denetçi tarafından, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yayımlanan uluslararası denetim standartlarıyla uyumlu Türkiye Denetim Standartlarına göre denetleneceği, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgilerin, denetlenen finansal tablolar ile tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtıp yansıtmadığı da bu denetim kapsamı içinde olduğu, denetime tabi olduğu hâlde, denetlettirilmemiş finansal tablolar ile yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun düzenlenmemiş hükmünde olduğu belirtilmiştir. Aynı madde de bağımsız denetime tabi olacak şirketlerin Cumhurbaşkanı'nca (2/7/2018 tarihi öncesi Bakanlar Kurulu'nca) belirlenmesi öngörülmüştür.

Kanunu'nun 399'uncu maddesi ile denetçinin, her faaliyet dönemi için faaliyet dönemi bitmeden şirket genel kurulunca seçileceği, seçimden sonra yönetim kurulunun gecikmeksizin denetleme görevini hangi denetçiye verildiğini ticaret siciline tescil ettireceği ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile internet sitesinde ilan edeceği hükme bağlanmıştır.

www.balioglu.net

TTK'nun 398'inci maddesi kapsamında denetime tabi şirketlere ilişkin usul ve esasları belirleyen 26/03/2018 tarih ve 2018/11597 sayılı Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı ile 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren bağımsız denetime tabi olacak şirketlere yeniden belirlenmiştir.

Anılan Bakanlar Kurulu Kararına ekli II Sayılı Listenin 5/b sırasında sermayesinin en az %50'si belediyelere ait olan şirketler listeye dahil edilmiştir. Kararın 3'üncü maddesinde ise II sayılı listede yer alan şirketler için kapsama girme ölçütleri belirlenmiştir.

Bu maddeye göre;

- Aktif toplamı 30 milyon Türk Lirası,

- Yıllık net satış hasılatı 40 milyon Türk Lirası

- Çalışan sayısı 125 kişi olarak

belirlenen üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki hesap döneminde aşan şirketlerin bağımsız denetime tabi olduğu belirtilmiştir.

Sonuç olarak; sermayesinin en az % 50'si belediyelere ait olan şirketlerden; aktif toplamı 30 milyon TL, yıllık net satış hasılatı 40 milyon TL ve çalışan sayısı 125 kişi şeklindeki

üç ölçütten en az ikisini art arda iki hesap döneminde aşan belediye şirketleri bağımsız denetime tabi olacaktır.

Yapılan incelemede; şirketin son iki hesap dönemi olan 2018 ve 2019 yıllarında yıllık net satış hasılatının eşik değer olan 40 milyon TL'yi ve çalışan sayısının eşik değer olan 125 kişiyi ve aktif toplamının eşik değer olan 30 milyon TL'yi aştığı tespit edilmiştir. Bu nedenle, 2020 yılı faaliyet döneminde şirketin bağımsız denetçi tarafından denetlenmesi mevzuat gereği zorunlu hale gelmiştir.

Şirketin 2017, 2018, 2019 ve 2020 yıllarındaki aktif toplamı, yıllık net satış hasılatı ve çalışan sayısı aşağıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

Tablo 3: Şirketin Yıllar İçinde Eşik Değerlerdeki Durumu

	2017	2018	2019	2020
Aktif toplamı	18.656.685,47	30.957.561,10	33.587.742,32	70.457.654,27
Yıllık net satış hasılatı	5.181.933,26	152.241.002,93	216.930.177,31	265.459.735,72
Çalışan sayısı	99	4196	4246	4194

www.balioglu.net

Yukarıda belirtilen mevzuat gereğince; Şirket Genel Kurulunca bağımsız denetçinin seçilmesi, Yönetim Kurulunun ise seçilen denetçi ile denetim sözleşmesi düzenleyerek KGK'na bildirmesi ve denetleme görevini hangi denetçiye verildiğini ticaret siciline tescil ettirerek ilan etmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Envanter Defterinin Mevzuatta Belirtilen Şekilde Tutulmaması

Şirket envanter defterinde şirket envanterine ilişkin demirbaşlar, mal, malzeme, makine, teçhizat cihaz vb. bilgilerin yer almadığı, bunun yerine bilanço ve gelir tablosuna yer verildiği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Envanter" başlıklı 66'ncı maddesinde, her tacirin ticari işletmesinin açılışında, taşınmazlarını, alacaklarını, borçlarını, nakit parasının tutarını ve diğer varlıklarını eksiksiz ve doğru bir şekilde gösteren ve varlıkları ile borçlarının değerlerini teker teker belirten bir envanter çıkaracağı ve açılıştan sonra her faaliyet döneminin sonunda da böyle bir envanter düzenleyeceği hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanun'un "Defter tutma yükümlülüğü" başlıklı 64'üncü maddesinde ise her tacirin, ticari defterlerini işletmenin faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verebilecek şekilde tutmak ve bu amaçla defterlerinde, ticari işlemleriyle ticari işletmesinin iktisadi ve mali

durumunu, borç ve alacak ilişkilerini açıkça görülebilir bir şekilde ortaya koymak zorunda olduğu; böylece işletme faaliyetlerinin oluşumu ve gelişmesinin bu defterlerden izlenebileceği belirtilmiştir.

Ancak bu Kanun'un defter tutma, envanter, mali tabloların düzenlenmesi, saklama ve ibraz hükümlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile diğer vergi kanunlarının aynı hususları düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği de hüküm altına alınmıştır. Bu bağlamda, 213 sayılı Kanun'un 182'nci maddesi bilanço esasında tutulacak defterleri yevmiye defteri, defteri kebir ve envanter defteri olarak saymış ve 185'inci maddesinde ise envanter defterinin nasıl tutulması gerektiğine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Buna göre; envanter defterine işe başlama tarihinde ve müteakiben her hesap döneminin sonunda çıkarılan envanterler ve bilançoların kaydedileceği ve envanter defterinin ciltli ve sayfalarının müteselsil sıra numaralı olacağı açıkça belirtilmiştir.

Yine 213 sayılı Kanun'un 186'ncı maddesi, bilanço günündeki işletmeye dahil mevcutları, alacakları ve borçları saymak, ölçmek, tartmak ve değerlemek suretiyle kesin bir şekilde ve müfredatlı olarak tespit etme işlemini envanter çıkarmak olarak tanımlamıştır. 6102 sayılı Kanun'un 188'inci maddesine göre ise envanter esas itibariyle defter üzerine çıkarılmakla birlikte, işlerinde geniş ölçüde ve çeşitli mal kullanan büyük müesseselerin envanterlerini listeler halinde tanzim edebileceğine imkan getirilmiş ve bu durumda envanter listelerinin sayfa üzerinden numaralanarak sıralanması; envanterin tanzim tarihine göre tarihlenmesi; envanteri çıkaran memur ile işletme sahibi veya vekili tarafından imzalanması ve envanter defteri gibi saklanması şartı getirilmiş ve bu esaslar doğrultusunda envanter listeleri düzenleyenlerin liste içeriklerini envanter defterine icmalen kaydetmelerini emretmiştir.

Yapılan incelemede bilanço esasına tabi olan Hatay İmar Sanayi AŞ'nin yevmiye defteri ve defteri kebirden başka envanter defteri de düzenlediği ve kanuni süreler içerisinde notere onaylattığı tespit edilmiş olmakla birlikte, bahsi geçen defterde işletmenin taşınmazları, alacakları, borçları, nakit parası, maddi ve maddi olmayan duran varlıkları vs. olması gerekirken bunlara yer verilmediği, sadece işletmenin bir önceki dönem sonu gelir tablosu ile bilançosuna yer verildiği görülmüştür.

Şirketin envanter defterinde söz konusu verilere yer verilmemiş olması, şirketin mevcut malvarlığı, alacakları, stokları, ayrıca faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verme, şirket faaliyetlerinin oluşumu ve gelişimini gözlemleme gibi ihtiyaçları karşılayamaması sonucunu doğurmaktadır.

www.balioglu.net

Sonuç olarak Şirket envanter defterinin, yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinde belirtilen bilgileri içerecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Şirket Bütçesinin Hazırlanmaması

Şirketin yönetim kurulu tarafından kabul edilerek uygulamaya konulan bütçesinin olmadığı görülmüştür.

Bütçe, gelecek faaliyet dönemi için şirketin amaçlarına, hedeflerine ve politikalarına dayalı olarak yönetim kurulu tarafından hazırlanan kapsamlı planların parasal ve sayısal olarak ifade edildiği rapordur.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Yönetim Kurulunun görevler ve yetkilerinin düzenlendiği "1. Genel olarak" başlıklı 374'üncü maddesinde;

"Yönetim kurulu ve kendisine bırakılan alanda yönetim, kanun ve esas sözleşme uyarınca genel kurulun yetkisinde bırakılmış bulunanlar dışında, şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan her çeşit iş ve işlemler hakkında karar almaya yetkilidir."

"2. Devredilemez görev ve yetkiler" başlıklı 375'inci maddesinde ise;

"(1) Yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri şunlardır:

... c) Muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulması..." hükümlerine yer verilmiştir.

Şirket bütçeleri, kuruluşun içinde bulunduğu şartlara göre kârlılık ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda en uygun seçenekleri finansal olarak planlayan, şirket çalışmalarını disipline eden, finansal hedeflere ne derecede ulaşıldığını gösteren ve oluşabilecek finansal risklerin yönetilmesini sağlayan önemli yönetim ve kontrol aracıdır. Şirketlerin finansal hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmak üzere 6102 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri gereği yönetim kurulu tarafından bütçesinin kabul edilerek uygulamaya konulması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Şirket tarafından 2020 yılı faaliyet dönemi için amaçlarına, hedeflerine ve politikalarına dayalı olarak herhangi bir bütçe hazırlanmadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, iyi bir mali yönetimin gereği olarak finansal planlama düzeninde öncelikle 6102 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerine göre yönetim kurulu tarafından bütçenin hazırlanmasının sağlanması ve onaylanması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 4: Yıllık Faaliyet Raporunun Hazırlanmaması

Şirket tarafından yıllık faaliyet raporunun hazırlanmadığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Anonim şirketlerin finansal tabloları ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun düzenlendiği "I - Hazırlama yükümü" başlıklı 514'üncü maddesinde;

"Yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar."

"III - Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu" başlıklı 516'ncı maddesinde ise;

(1) Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunu, doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtır. Bu raporda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir. Raporda ayrıca, şirketin gelişmesine ve karşılaşması muhtemel risklere de açıkça işaret olunur. Bu konulara ilişkin yönetim kurulunun değerlendirmesi de raporda yer alır.

(2) Yönetim kurulunun faaliyet raporu ayrıca aşağıdaki hususları da içermelidir:

a) Faaliyet yılının sona ermesinden sonra şirkette meydana gelen ve özel önem taşıyan olaylar.

b) Şirketin araştırma ve geliştirme çalışmaları.

c) Yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere ödenen ücret, prim, ikramiye gibi mali menfaatler, ödenekler, yolculuk, konaklama ve temsil giderleri, ayni ve nakdî imkânlar, sigortalar ve benzeri teminatlar.

(3) Hem anonim şirketler hem de şirketler topluluğu bakımından, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun zorunlu asgari içeriği, ayrıntılı olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından bir yönetmelikle düzenlenir." hükümlerine yer verilmiştir.

Nitekim Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik 28.082012 tarih ve 28395 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Adı geçen Yönetmelik'te yıllık faaliyet raporları

www.balioglu.net

içeriğinin nasıl olması gerektiği detaylı bir şekilde açıklanmış ve şirketler tarafından hazırlanacak olan yıllık faaliyet raporları standart hale getirilmiştir.

Yapılan incelemelerde; Şirketin yıllık faaliyet raporunun düzenlenmediği tespit edilmiştir.

Yukarıda açıklandığı üzere, Şirket Yönetim Kurulunun yıllık faaliyet raporunu yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyumlu olarak hazırlaması gerekmektedir.

BULGU 5: İstisna Kapsamında Olmayan Alımların İhale Yapılmaksızın Gerçekleştirilmesi

Şirket tarafından yapılan bazı hizmet ve taşıt alımlarının, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilmek suretiyle ihale yapılmaksızın doğrudan satıcıdan alınarak gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde, belediyelerin sermayesinin %50'sinden fazlasına sahip olduğu şirketler Kanun'un kapsamında sayılmış olup, bu bağlamda mal, hizmet alımları ile yapım işlerinde bu Kanun'un gerektirdiği ihale süreçlerine tabidirler. Ancak, bu kuruluşların ticari ve sınai faaliyetleri çerçevesinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları (Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler hariç) ve yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedelinin her yıl Kamu İhale Tebliğleri ile belirlenen tutarı aşmayan mal veya hizmet alımları (2020 yılı için bu tutar 14.877.509,00 TL'dir) ise aynı kanunun "İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (g) fıkrasına göre ihale süreçlerine tabi olmaksızın gerçekleştirilebilecektir.

4734 sayılı Kanun'un "İstisnalara ilişkin esas ve usuller" başlıklı geçici 4'üncü maddesinde; Kanunun 3'üncü maddesinin (g) bendi kapsamındaki mal ve hizmetlerin, ilgili kuruluşların talebi üzerine Kamu İhale Kurumu tarafından belirleneceği belirtilmiştir.

Bu kapsamda, Hatay İmar Sanayi AŞ tarafından Kamu İhale Kurumundan (KİK) hangi mal ve/veya hizmet alımlarının, 4734 sayılı Kanun'a tabi olduğu, hangilerinin ise istisna kapsamında değerlendirilmesi gerektiği hususunda muhtelif tarihlerde yazı ile görüş sorulmuş, KİK tarafından da 2016/DK. D-53 ve 2020/DK. D-119 no.lu Kurul Kararı ile görüş bildirilmiştir. Dolayısıyla, şirketin 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendi uyarınca ihalesiz yapabileceği işlemler bahsi geçen Kurul görüşü ile açıklığa kavuşmuştur. İlgili

www.balioglu.net

düzenleyici kurul kararından, şirketin ticari ve sınai faaliyetleri çerçevesinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini kapsamında olan alımların istisna kapsamında olduğu, diğer alımların ise 4734 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak ihale edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, Hatay İmar Sanayi AŞ'nin ana faaliyet konusuna girmeyen danışmanlık hizmet alımı ve taşıt alımı ihtiyacının ana faaliyet konusu gibi değerlendirilmek suretiyle danışmanlık hizmet alımı, üretim için danışmanlık hizmeti, laboratuvar test ve analiz hizmeti gibi 7 adet hizmet alımı ve 2019 yılında 3 adet, 2020 yılında da 1 adet olmak üzere taşıt alımının, 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendi kapsamında ihale yapılmaksızın doğrudan satıcıdan alınarak gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Kamu İhale Kurulu kararından, Şirketin ticari ve sınai faaliyetleri çerçevesinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini kapsamında olmayan bu alımlar istisna kapsamında olmadığından 4734 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak ihale edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevecisinde söz konusu mal ve hizmet alımı işlerinin istisna kapsamında değerlendirilmesi mümkün gözükmemektedir.

www.balioglu.net

Şirketin, 4734 sayılı Kanun'a ve Kamu İhale Kurulu Kararına aykırı olarak ticari ve sınai faaliyetleri çerçevesinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini kapsamında olmayan alımlarını 4734 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak yapması gerekmektedir.

BULGU 6: İstisna Kapsamında Yapılan Alımlara İlişkin Ödemelerde Vergi Borcu Sorgulaması Yapılmaması

Şirketin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinin (g) bendi uyarınca istisna kapsamında yapmış olduğu mal ve hizmet alımları nedeniyle hak sahiplerine yapılan ödemeleri esnasında vergi borcu sorgulaması yapmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde;

"*Aşağıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülür:*

a) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler.

...

d) (Değişik: 12/6/2002-4761/10 md.) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenlerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler. ..." hükmü,

"İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesinde;

"*... g) 2 nci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerinde sayılan kuruluşların, ticarî ve sınaî faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli ikitrilyon üçyüzmilyar (Ondörtmilyonsekizyetmişyedibin beşyüzdokuz Türk Lirası**)** Türk Lirasını aşmayan mal veya hizmet alımları…*

Ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanuna tâbi değildir." hükmü yer almaktadır.

www.balioglu.net

Bu çerçevede sermayesinin tamamı Hatay Büyükşehir Belediyesine ait olan şirket, 4734 sayılı Kanun kapsamına girmekle birlikte 3'üncü maddesinin (g) bendi kapsamındaki alımları için ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç 4734 sayılı Kanun hükümlerine tabi değildir.

Öte yandan 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 22/A maddesinde; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumlar ile kamu tüzel kişiliğini haiz kurum ve kuruluşların (meslekî kuruluşlar ve vakıf yükseköğretim kurumları hariç) mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle hak sahiplerine yapacakları ödemelerde Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge arayacakları ve yapılacak ödemelerden istihkak sahiplerinin amme borçlarını keserek ilgili tahsil dairelerine aktaracakları belirtilmiştir.

Görüleceği üzere 6183 sayılı Kanun'un 22/A maddesinde; vergi borcu sorgulamaya ilişkin yükümlülük 4734 sayılı Kanun kapsamında yapılan ihalelere ilişkin olarak getirilmemiş anılan Kanun kapsamına giren kurumların bütün mal, hizmet ve yapım işlerine ilişkin ödemelere yüklenmiştir.

Bu nedenle 4734 sayılı Kanun kapsamında olan Şirketin aynı Kanun'un 3 (g) maddesi kapsamında yapmış olduğu mal ve hizmet alımlarına ilişkin olarak hak sahiplerine yapılan

ödemeleri sırasında vergi borcu sorgulaması yapma yükümlülüğünü yerine getirmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Doğrudan Temin Kapsamında Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (d) bendi hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilen alım işlerinde yasaklılık teyidinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "İdareler tarafından EKAP üzerinden gerçekleştirilecek işlemler" başlıklı 30'uncu maddesinin 5'inci fıkrasının 4'üncü bendinde;

"*4734 sayılı Kanunun 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanunun 22'nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.*" açıklaması yer almaktadır.

www.balioglu.net

Yukarıda ayrıntısı belirtildiği üzere, 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, Kanun'un 22/d maddesi kapsamında yapılacak alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumunun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Hatay İmar Sanayi AŞ tarafından 4734 sayılı Kanun'un 22/d maddesi kapsamında doğrudan temin ile yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin yasaklılık kontrolünün yapılmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak şirket tarafından 4734 sayılı Kanun'un 22/d maddesine göre yapılacak alımlarda yasaklılık kontrolünün yapılması ve yasaklı olduğunun anlaşılması hâlinde ise söz konusu gerçek veya tüzel kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 8: İşçilere Yıllık 270 Saatten Fazla Çalışma Yaptırılması

Şirkette istihdam olunan bazı işçilere, 4857 sayılı İş Kanunu'nda azami süre olarak belirtilen yıllık 270 saati aşan sürelerde fazla çalışma yaptırıldığı ve fazla çalışma ücreti ödendiği görülmüştür.

4857 sayılı Kanun'un "Fazla çalışma ücreti" başlıklı 41'inci maddesinin sekizinci fıkrasında "*Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz.*" denilmektedir. Yine aynı maddenin son fıkrasında, fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışmanın ne şekilde uygulanacağının çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

Kanun'un verdiği bu yetkiye dayanarak, 06.04.2004 tarih ve 25425 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği'nin "Fazla Çalışmada Sınır" başlıklı 5'inci maddesinde;

"Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz. Bu süre sınırı, işyerlerine veya yürütülen işlere değil, işçilerin şahıslarına ilişkindir. Fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma sürelerinin hesabında yarım saatten az olan süreler yarım saat, yarım saati aşan süreler ise bir saat sayılır." denilmektedir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden, bir işçinin bir yılda en fazla 270 saat fazla çalışma yapabileceği anlaşılmaktadır.

Ancak Şirkette istihdam olunan işçilerin 2020 yılına ilişkin fazla çalışmalarının incelenmesi sonucunda; 437 işçinin 4857 sayılı Kanun'da belirlenen üst limiti aşarak 30896 saat fazla çalışma yaptırıldığı, limiti aşan saatler üzerinden toplam 794.660,43 TL fazla çalışma ücreti ödendiği tespit edilmiştir.

Şirketin, 4857 sayılı İş Kanunu ile İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği'ne uygun olarak işçilerine bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla çalışma yaptırmaması gerekmektedir.

BULGU 9: İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

Şirket tarafından işçilerin yıllık izinleri mevzuata uygun şekilde kullandırılmadığı ve bu nedenle yıllık izinlerin birikmesine sebebiyet verildiği görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 50'nci maddesinde, dinlenmenin çalışanların bir

hakkı olduğu ve bu hakların kullanımının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı) tarafından hazırlanacak bir yönetmelikte gösterileceği belirtilmiştir.

03.03.2004 tarihli ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de, yıllık izinlerin kullanımı konusunda Kanuna benzer bir düzenleme yapılmıştır.

www.balioglu.net

Ayrıca, 4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde; 59'uncu madde gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde, bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzdoksanbeş TL idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

"Dinlenme" bir hak olarak Anayasamızda yer almakta, İş Kanunu da bu haktan vazgeçilemeyeceğini hüküm altına almaktadır. İş Kanunu'nun 59'uncu maddesinde yer alan iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretinin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceğine dair hüküm, yıllık iznin kullanılıp kullanılmamasına ilişkin bir esneklik olarak değil, izin kullanılamadan iş akdinin feshedilmiş olması gibi zaruri durumlarda işçinin mağduriyetinin önlenmesine yönelik olarak düzenlenmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işçilerin emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete

dönüşmektedir. Yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden olacağı için çok yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan inceleme sonucunda şirket bünyesinde çalışan 176 işçinin yıllık izinlerinin mevzuata uygun şekilde kullandırılmadığı ve bu nedenle de bu işçilerin toplam 1924 gün kullanılmamış yıllık izni bulunduğu tespit edilmiştir.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler uyarınca, işçinin yıllık izin hakkından feragat edilmesi mümkün değildir. İşveren olarak şirket yönetimine düşen görev çalışanların anayasal haklarının kendi rızalarıyla bile olsa ihlaline yol açan bu uygulamaya izin vermemek olduğundan, yıllık izinlerin kanunun öngördüğü şekilde kullanılmasını sağlanmaktır. Hem mevzuata uygunluk açısından hem de belediyeye ek mali külfet getirmemesi amacıyla yıllık izinlerin kullandırılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 10: İnternet Sitesinde Bulundurulması Gereken Bazı Bilgilere Yer Verilmemesi

Şirketin, mevzuat gereğince denetime tabi olan sermaye şirketlerinin açacakları internet sitelerinde yer verilmesi gereken bir kısım bilgileri yayımlamadığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1524'üncü maddesi uyarınca denetime tabi olan sermaye şirketleri, bir internet sitesi açmak ve bu sitenin belirli bir bölümünü şirketçe kanunen yapılması gereken ilanların yayımlanmasına ayırmak zorundadır. İnternet sitesinde yayımlanacak içerikler, bu Kanunda belli bir süre belirtilmiş ise bu süre içinde, belirtilmemiş ise içeriğin dayandığı işlemin veya olgunun gerçekleştiği tarihten, tescil veya ilana bağlandığı durumlarda ise tescil veya ilanın yapıldığı tarihten itibaren en geç beş gün içinde, şirketin kuruluşundan internet sitesi açılıncaya kadar geçen sürede yayımlanması gereken içerikler de bu sitenin açıldığı tarihte siteye konulmalıdır.

Kanun'un 562'nci maddesinde; *"1524 üncü maddede öngörülen internet sitesini oluşturmayan şirketlerin yönetim organı üyeleri, yüz günden üçyüz güne kadar adli para cezasıyla ve aynı madde uyarınca internet sitesine konulması gereken içeriği usulüne uygun bir şekilde koymayan bu fıkrada sayılan failler yüz güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır*" denilmiştir.

Kanun'un 39'uncu maddesinde, internet sitesinde şirketlerin sicil numarası, ticaret unvanı, işletmenin merkezi ile anonim şirketlerde yönetim kurulu başkan ve üyelerinin adları ve soyadları ile taahhüt edilen ve ödenen sermaye miktarı ile değişikliklerin yeni halinin yayımlanacağı; 399'uncu maddesinde denetim görevi verilen denetçi hakkında bilginin internet sitesinde ilan edileceği belirtilmiştir. Kanunun başka maddelerinde de denetime tabi sermaye şirketler tarafından açılacak internet sitelerinde ilan edilecek ve erişime açık tutulacak bilgiler sıralanmıştır.

Nitekim 6102 sayılı Kanun'un 210 ve 1524'üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan, 31.05.2013 tarihli ve 28663 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik" hükümlerinde de; 6102 sayılı Kanun'un 397'nci maddesi uyarınca denetime tabi sermaye şirketleri tarafından açılacak internet sitelerinde erişime açık tutulacak asgari içeriğin neler olduğu ayrıntılı olarak belirlenmiştir.

Şirketin internet sitesinde (http://hatayimar.com.tr) yapılan incelemede; kanun ve yönetmelik ile yayımlanması zorunlu olan bilgilerin bu sitede yer almadığı, şirketin adı, adresi ve iletişim bilgileri dışında herhangi bir bilginin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, şirkete ait internet sitesinin yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca yayımlanması gereken bilgileri içerecek şekilde ivedilikle düzenlenmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net